

DÉLVIDÉK

Z O M B O R, 1943. május 3.
Csihás Benő u. 3. III. évfolyam, 98. szám.

Főszerkesztő:
Illés Sándor

Előfizetés egy óra 3.20, negyedévre 9.20 P.
Levél cím: Zombor, p. f. 54. Tel. 207. Csekk. 74.050

Baleset következtében életét vesztette Lutze SA vezérkari főnök

A kubáni hídfő ellen intézett szovjet támadások ismét vérbe fulladtak — Áprilisban 1082 repülőgépet veszített a Szovjet — Tunéziában tűzérési és felderítő tevékenység folyt — Az elmúlt hónapban 423.000 tonnányi 63 angolszász kereskedelmi hajót süllyesztettek el a német tengeralattjárók

A tengelyhatalmak nyilvánosságra hozzák Európa Chartájukat

A hadszínterek eseményeiről hétfői hadijelentésében közli a vezéri főhadiszállás, hogy a kubáni hídfőnél tegnap is több hullámban támadtak a bolsevisták és a támadásokat a németek az ellenség súlyos veszteségei mellett visszaverték. A Szovjet légihaderő áprilisban 1082 repülőgépet veszített.

Tunéziában

helyi jellegű ellenséges támadásokat részben ellentámadással vertek vissza a tengelycsapatok.

Az ellenséges légierő a holland partok és a nyugati megszállt területek ellen intézett eredménytelen légitámadás során 11 repülőgépet veszített. Mára virradóra egyes ellenséges gépek berepültek Keletporoszország fölé. Egy gépet lelőtt a légvédelem.

A német tengeralattjárók az ellenség hajózási forgalma ellen intézett támadásokkal az elmúlt hónapban 63 ellenséges kereskedelmi hajót süllyesztettek el 423.000 tonna vízkiszorítással. A német haditengerészet és légierők eredménytelenszáltak harcba az ellenség tengeri erőivel is és egy ellenséges cirkálót, két torpedórombolót, három buvárhajót és hét gyorsnaszádot elsüllyesztettek, két torpedórombolót, egy buvárhajó vadászt, egy előrhajót és 13 gyorsnaszádot pedig megrongáltak.

Az olasz hadijelentés szerint Tunéziában tűzérési és felderítő tevékenység folyt.

A Resto del Carlino című olasz lap a tunéziái eseményekkel foglalkozva megállapítja, hogy az angolszászok tíz nap óta tartó legújabb nagy támadása mindeddig nem járt eredménnyel és ennek a harcnak minden eddigi szakasza a tengelycsapatok javára végződött. Tunéziában most vetették harcba az Aostai herceg nevét viselő első repülőcsataezredet, amelyet különleges feladatokkal bíztak meg.

Itt említjük meg, hogy Lutze Viktor, a nemzeti szocialista Németország egyik kimagasló egyénisége, az SA vezérkari főnöke, tragikus körülmények között életét vesztette. Lutze 1890-ben született, végigharcolta az első világháborút, majd a háború után egyike volt a nemzeti szocializ-

mus első harcosainak. Mint az SA vezérkari főnöke kimagasló tevékenységet fejtett ki és tragikus halála nagy vesztesége a fiatal nemzeti szocialista Németországnak.

A politikai

és diplomáciai természetű hírek közül nagy érdeklődésre tarthat számot a Die Tat című svájci lap római jelentése (közli a Bud. Tud.), mely szerint a főhadiszálláson lefolyt tárgyalások óta Rómában egyre több szó esik arról, hogy a tengelyhatalmak rövidesen nyilvánosságra hozzák úgy nevezett Európa Chartájukat, amelyben lefektetik, milyen elvek szerint kapcsolódnak be a kis nemzetek a tengely által megszervezett új Európába. Az a bánásmód, amelyben a szövetségesek és a Szovjet Finnországot, Lengyelországot és a balti államokat részesítik, parancsolólag

megköveteli, hogy a tengelyhatalmak adjanak ki nyilatkozatot az európai államok, jövőendő szerepéről. Egyes vélemények szerint az is lehetséges, hogy ezt a nyilatkozatot esetleg csak nagyobb katonai siker után teszik közzé a tengelyhatalmak.

Vasárnap ismét több politikai megnyilatkozás hangzott el. Londonban

lengyel

szabadság-ünnepet rendeztek, amelyen a brit hadikormányt sir John Andersson képviselte. Andersson felolvasta Churchill üzenetét, mely szerint a szövetséges nemzetek az elmúlt esztendőben is erőfeszítéseket tettek Lengyelország érdekében és azokat az áldozatokat, amelyeket a lengyel nép a közös ügyért hozott, nagy és független Lengyelország felállításával akarják meghálálni. Andersson a maga részéről kijelentet-

te, hogy Szikorszky a lengyel államelnök, bölcs vezető és Anglia kipróbált megbízható barátja.

A Stefani iroda megjegyzéseket fűz Andersson kijelentéséhez és megállapítja, hogy Lengyelország jövőjét csak a tengelyhatalmak győzelmébe bízható. Ellenkező esetben London és Washington akaratától függetlenül a Szovjet hatalma alá kerülne Lengyelország, ami azt jelentené, hogy esetleg évszázadokra le kellene mondania szabadságáról.

A Stefani iroda stockholmi jelentésében hirt ad arról, hogy Sztalin május elsején kiáltványt intézett az orosz néphez és a harmadik internacionálé barátaihoz. A vörös diktátor szerint minden béke, vagy fegyverszüneti törekvés összeomlana Moszkvának azon az akaratán, hogy a győzelemig, folytatja a háborút. A jelentés szerint a Szovjet minden erejét a tengely ellen összpontosítja, mert a tengely a legnagyobb ellensége a bolsevizmusnak. Moszkva mindenütt romokat akar látni. A jugoszláv és lengyel példából látható, hogy a Szovjet nem azt akarja, hogy Anglia küzdjön az utolsó szovjet katonáig, hanem, hogy a Szovjet küzdjön az utolsó angolszász katonáig és szabdá tegye a maga számára a forradalom útját — mondja a Stefani jelentése. Egyébként a lengyel-szovjet viszály ügyében folyó diplomáciai tevékenység sulypontja Moszkvában van, ahol az angolszász diplomaták állandó érintkezésben vannak a Kreml-vel.

Bose

hindu nacionalista vezér rádió-beszédet intézett a hindukhoz. Felszólította a hindukat, hogy tegyenek meg mindent szabadságuk érdekében, mert India függetlensége már elérhető közelségbe jutott. Nagyázsia ujjáalakulása folyamatban van és Ázsia a jövőben maga fogja intézni saját sorsát. A hinduknak India felszabadítása érdekében külső segítségre van szükségük és ezt a segítséget Japán megígérte. A hinduknak meg kell ragadni az alkalmat és Japánnal együtt folytatni a harcot az angolszászok kiűzéséig az ázsiai földről.

Német állások a szovjet fronton

Ára 12 fillér

Ujból megélénkültek a küzdelmek a tunéziai arcvonalon

Zürich, május 3.

A Bud. Tud. jelenti, hogy a svájci lapok értesülése szerint változatlan hevességgel tartanak azok a küzdelmek, amelyek Tunéziában vasárnap reggel indultak meg. Medjez el Bab vidékén és Medjerdától nyugatra a tengely csapatok visszaverték az angolszászok támadásait, míg Jefnánál a német—olasz csapatok intéztek ellentámadást.

Berlin, május 3.

Az Interinf. jelenti a tunéziai hadszíntérről, hogy az északi szakaszon tegnap nem került sor jelentősebb harciselekményekre. A középső szakaszon az angolszászok sok felderítő előretörést kíséreltek meg, amelyek helyi ütközetekké fejlődtek ki. Ezekben a sikeres elhárító harcokban 15 angolszász páncélost kilőttek a német—olasz csapatok.

A délnyugati szakaszon a francia csapatok állásaikat erősítik.

A tengely tüzésége eredményesen zavarja az ellenség tevékenységét és érzékeny veszteségeket okoz neki.

A tunéziai síkság északi peremén a tengely csapatok több ellenséges tehergépkocsit zsákmányoltak.

A német—olasz légierők sok támadást hajtottak végre az ellenség ütegállásai, csapatai és utánpótlási vonalai ellen és 4 saját gép elvesztése mellett

17 ellenséges gépet lőttek le, míg további 7 angolszász repülőgépet tábori repülőgépterek elleni támadással semmisítettek meg.

A vasárnap esti berlini jelentés azt közölte, hogy Tunézia valamennyi szakaszán csak helyi jelentőségű volt az előző napi harcitévékenység. Az ellenség április 16-a óta 294 páncélost, 211 páncélozott csapatszallító kocsit, 64 gépjárművet és sok más felszerelést vesztett. A tengely csapatok 1700 foglyot ejtettek, nem számítva azokat az angol katonákat, akik sebesülten kerültek fogságba.

Eredményes légitámadás egy angolszász hajókaraván ellen

Berlin, május 3.

A Német Távíratok Iroda jelenti, hogy a német légierők az északafrikai partok előtt eredményes támadást hajtottak végre egy angolszász hajókaraván ellen, amely nyugati irányban

haladt előre. A heves elhárítás ellenére is elsüllyesztettek egy 10.000 és egy 7.000 és egy 6.000 tonna ellenséges szállító hajót, egy további 6.000 tonnás hajót pedig felgyújtottak.

Olasz kórházhajókra tüzeltek az amerikai repülőgépek

Róma, május 3.

(Stefani) Az olasz főhadiszállás vasárnap jelentésében közölte, hogy ellenséges repülőgépek támadásokat intéztek az olasz kikötők és Tunisz között közlekedő kórházhajók ellen. A Stefani iroda részleteket közöl a hadijelentés kapcsán a Toscana kórházhajó elleni támadásról. A Toscana 900 sebesült és beteg katonával a fedélzetén minden kíséret nélkül az olasz partok felé tartott, amikor ellenséges repülőgépek nagy magasságból bombákat dobott le. A bombák nem

okoztak károkat a hajóban. Másnap azonban az amerikai repülőgépek mélytámadással gépfegyvertűzet zúdítottak a hajóra és 15 sebesült és beteg katonát, akik nem tudtak eléggé gyorsan bemenekülni a hajó belsejébe, eltaláltak. A hajón messziről felismerhetően feltűntették a kórház hajó jellegét és az a körülmény, hogy a hajót ennek ellenére is géppuskázták az amerikaiak, még a hajón lévő brit sebesültek között is nagy visszahatást keltett.

Ismeretlen repülőgép géppuskázta Brooklint

Légiriadó Newyorkban

Amszterdam, május 3.

(Német Távíratok Iroda) A Reuter angol hírszolgálati iroda jelentése szerint Newyorkban vasárnap elrendelték a légiriadót. Brooklin felett egy ismeretlen nemzetiségű gép jelent meg, amely géppuskázta a várost. Az amerikai hatóságok igyekeznek megállapítani a támadó repülőgép nemzetiségét.

Ideiglenes megállapodás jött létre a sztrájkoló amerikai bányászok és a kormány között

Amszterdam, május 3.

Az angol hírszolgálat washingtoni jelentése szerint Lewis szakszervezeti vezető bejelentette, hogy a kormánnyal kötött megállapodás értelmében a sztrájkoló bányászok ujból megkezdik a munkát. Az ideiglenes megállapodást két hétre kötötték, mely idő alatt tovább folytatják a tárgyalásokat.

Roosevelt vasárnap újabb beszédet intézett a bányászokhoz. Hangoztatta, hogy a munka megszüntetése a háborús érdekeket veszélyezteti. Nem szabad megengedni, hogy egyes csoportok elégedetlensége miatt a háborús érdekek kárt szenvedjenek. Ígéretet tett a bányászok panaszainak orvoslására.

Hansson svéd miniszterelnök:

„Senkisémm mutatott szándékot arra, hogy Svédországot belevonja a háborúba

Stockholm, május 3.

(Német Távíratok Iroda) Hansson miniszterelnök a szociáldemokrata munkásság gyűlésén mondott beszédében szólott az ország mostani helyzetéről. Kijelentette a többi között, hogy Svédországban a hangulat az utóbbi időben emelkedő irányzatot mutat. Az angol sajtóban „svéd-

országi riadalomról” írtak. Svédországban bizonyos jelentések, amelyek nyilván nem svéd célokat szolgálták, a fenyegető háborús veszélyt kezdtek hangoztatni. Semmi ok sincs azonban arra, hangsúlyozta Hansson, hogy az országnak más gondjai lennének, mint azok, amelyek Svédországot eddig a háború alatt foglalkoztatták.

T U R U L FILMSZÍNHÁZ

TEL: 328

KEDD - CSÜTÖRTÖK

KÉT FOGOLY

FŐSZEREPLŐK:

BAJOR GIZI, JÁVOR PÁL, CSORTOS

GYULA RAJNAI, GÁBOR

POTMŰSOR: magyar és olasz híradó

Bár nem kell számolni valamilyen rossz szándékkal Svédországgal szemben, erősen érezték az éberség és a készség szükségességét. Azokat a rendszabályokat, amelyeket Svédország tett, sehosem fogták fel úgy, mint előkészületeket a harcban való részvételre, hanem mint természetes fáradozást, hogy Svédország semlegeségét minden helyzetben fenntarthassák. Svédország most sincs kitéve semmiféle veszélyeztetésnek és senki sem mutatott szándékot arra, hogy Svédországot belevonja a háborúba. Svédország megnyugtatókat kapott, hogy csak semlegeséget követelnek tőle. Ez megfelel annak a svéd óhajtatásnak, hogy jóviszonyt tartson fenn a többi hatalommal. Minthogy a svéd kormány mindig arra törekedett, hogy Svédországot bizonyos előfeltételekkel távolítsa a háborútól, magától adódik, hogy igyekszik elkerülni a viszályokat, s ha mégis előadódna, igyekszik azt békében rendezni. A svéd véderő legfontosabb feladata, mondotta Hansson, a béke biztosítása. (MTI)

TEHERÁNBAN

AZ AMERIKAI NAGYTÖKE ELLEN LÁZITANAK A BOLSEVISTÁK

Ankara, május 3.

(Stefani) Teheránban a szovjet követségen külön irodát állítottak fel az iráni „kulturális hadjárat” megszervezésére, amelynek keretében Moszkva az iráni amerikai töke ellen folytat propagandát. Az amerikaiak most az iráni kormányt arra akarják rábírní: jelentse ki, hogy a nyomtatott propagandaanyag terjesztése ellenében áll az iráni cenzuraintézkedésekkel. (MTI)

GÉPKOCSIBALESET ÉRTE

LUTZE VIKTORT, AZ SA VEZETŐJÉT

Berlin, május 3.

(Német TI) Lutze Viktort, az SA törzskapitányságnak főnökét, Potsdam közelében súlyos gépkocsiszerencsétlenség érte.

A Führer, mihielyt értesült a szerencsétlenségről, azonnal értesítést kért Lutze Viktor állapotáról és szerencsekívánatait tolmácsoltatta az SA törzskapitánysága főnökének mielőbbi felépüléséhez. (MTI)

A NEWYORK DAILY NEWS AZORI-SZIGETI ÉS IRORSZÁGI TÁMASZPONTOKAT KIVÁN

Newyork, május 3.

(NST) A tengeralattjárók elleni harc érdekében a Newyork Daily News azt javasolja, hogy a Portugáliához tartozó Azori-szigeteket szállják meg az amerikai csapatok. A lap véleménye szerint az Egyesült Államoknak szükségük volna irországi támaszpontokra is. A támaszpontok megszerzését a lap a háború tartamára szóló kölcsönbevétel formájában javasolja.

Az Azori-szigetekre vonatkozóan a lap azt írja, hogy az Azori-szigeteket először meg kellene szállni és azután Carmona tábornokkal, Portugália elnökével közölni, hogy a szigetek megszállásáért Portugáliát nagylelkűen kártalanítani fogják.

A NORVÉG PARTOK ELŐTT 15 REPÜLŐGÉPET VESZTETTEK AZ ANGOLSZÁSZOK

Berlin, május 3.

A Német Távíratok Iroda jelenti, hogy az ellenséges légierők a norvég partok elleni eredménytelen támadásuk során 15 repülőgépet vesztek.

KÁLLAY:

Százsoros kötelességünk, hogy becsülettel helytálljunk itthon azokért, akik becsülettel álltak helyt értünk odakint

Mint szombati számunkban röviden már közöltük a keleti arcvonalról visszatért II. honvédhadsereg parancsnokát és törzskarát ünnepléses külsőségek között, meleg szeretettel fogadták a keleti pályaudvaron.

Kállay Miklós miniszterelnök a következő üdvözlőbeszédet intézte Jány vezérezredeshez:

— Vezérezredes Ur! Köszöntöm Önt, mint a hazatérő 2. hadsereg vitéz parancsnokát, de köszöntöm Önt, mint a bajtársaival együttműködő hazatérő sebesült honvédet is. És köszöntöm Önnel együtt azt az egész magyar honvédsereget, amely ott künn az orosz harcmezőkön a hazáért küzdött, szenvedett. Köszöntöm mindazokat, akik Önnel és Ön után hazajönnek most, azokat a hősokeket pedig, akik már nem térnek többé vissza, szívem minden gyászával gyászolom!

— Vezérezredes Ur! Ön a kötelességteljesítés hadseregét vezette odakünn az orosz harcmezőkön. A kötelességteljesítőket, akik kimentek a Legfőbb Hadur parancsára, hiszen az elhatározáshoz, mely abból a szükségességből fakadt, hogy ebben a nagy világégésben országunk, fajtánk, kereszténységünk, civilizációnk védelmében mi is kivegyük részünket. Köszöntök mindenkiket, elsősorban azokat, akik a legtöbbet küzdöttek, a legtöbbet szenvedtek, a legkeményebben álltak helyt, köszöntöm a jó tiszteket, a hűségesen, engedelmesen, bátran, hősiességgel küzdő magyar honvédeket.

— És amint nemzeti szükségességből fakadt ez az elhatározás és kötelesség, hogy Önök, Vezérezredes Ur, helytálljanak az orosz harcmezőkön a hazáért és megverekedjenek a magyar becsületért, a magyar harcos hírnevéért, ugyanígy most, hogy hazatérnek, egy másik kötelesség vár erre a nemzetre, amelyet én vállalok, amelyet én tartok kötelességemnek teljesíteni. S ez a kötelesség nem más, mint az, hogy minden hazatérő harcos, tiszt és honvéd egyaránt legalább úgy találja otthonát amint elhagyta. De ha több kenyeret, több lehetőséget, több boldogságot tud nyújtani ez a haza, ez az ország, ez is elsősorban Önöket illeti, Önök között is elsősorban azokat, akik áldozatot hoztak, akik vitézi hírnevet hagytak odakünn, vagy itthon maradt utánuk, özvegy és árva, akik kitüntetéssel jöttek vissza, akiknek a küzdelem során meggyengült életereje, megcsökkenett munkaképessége.

— Ha vállalta ez a nemzet azt a kötelességet, hogy a harctérre küldi fiait, ennél százsoros nagyobb kötelesség most az, hogy becsülettel helytálljunk itthon azokért, akik becsülettel álltak helyt értünk odakint. És én most itt Ön és az Ön után érkező százezernyi magyar honvéd előtt vállalom kötelezettséget arra, hogy a nemzet minden támogatását, segítségét, jutalmazását elsősorban azoknak adjuk, akik azt valóban kiérdemelték.

— Sokat szenvedett, ezer poklon keresztül ment katonáit magyar szívem minden melegséggel és szeretetével és ölelő karommal várom haza, hogy megismerhessem őket és visszahozzam a tiszta lélek és a tiszta szív országába. S mert tudom, hogy Ön, Vezérezredes Ur, mindig ezt a gondolatot képviselte, azzal a megtiszteltetéssel köszöntöm Önt, amit a nemzet halála Önnek és honvédekének csak nyújthat. Azt a feladatot pedig, amelyet honvédekével együtt teljesített, kérem tekintse úgy, mint egy nagy hivatást, amit a sors Önnek és bajtársainak jelölt ki.

— Ez a nemzet sohasem fogja elfelejteni azt a kötelességteljesítést, amelyben ön és hadserege példát mutatott. S ha most felhangzik a Himnusz hangja, majd a Rákóczi-induló s felzúg a téren várakozó tizezrek ünneplése: ez mind, mind az öné, a magyar katonáé, az oda-

künn maradt s a hazatérő becsületes, hős magyar honvédé. Isten áldja meg önöket!

Legfelsőbb Hadurunkért, és a Hazáért mindhalálig!

Vitéz Jány Gusztáv vezérezredes válasza:

— Nagyméltóságú Miniszterelnök ur!

— Hálás szívvel mondok köszönetet a meleg szavakért, amelyeket büszke örömmel fogadtam. Ezek a szavak elsősorban azokat illetik, akik a Don partján becsülettel harcoltak és meg-

Egész szovjet hadseregek véreztek el a kubáni hidfőnél, de a támadások nem vezettek eredményre

Kudarcba fulladtak a partraszállási kísérletek is

Berlin, május 3.

Az Interinf. jelenti a keleti arcvonalról, hogy a kubáni hidfőnél öt napja tartó nagy erővel végrehajtott bolsevista támadások elhárítása után a tegnapi napon újabb nagy sikertörténettel győzelmet arattak a német csapatok. A Szovjet most 12 kilométeres arcvonalon támadt nagy tüzérségi és légiertő támogatással.

Az ellenség újabb támadását heves éjszakai tüzérségi pergőtűz vezette be, majd a hajnali órákban a Szovjet nagy légi kötelékeket küldött támadásra, hogy előkészítse a gyalogsági hullámok rohamát.

Az ellenség sem a tüzérségi tüzzel, sem a bombázó gépek támadásával nem tudta meggyöngíteni a német állások ellenállóképességét

és amikor a több órás pergőtűz után a Szovjet páncélosai és gyalogsági erői előretörték, pusztító összpontosított tűz fogadta őket a német állásokból.

A német védelem töretlen maradt és teljes erővel szállt szembe az ellenséggel, amelynek támadása már az előtérben megtört. Légiharcban 42 szovjet repülőgép semmisült meg.

Az ellenség a támadásra a kaukázusi előhegyek és a kubáni állások közötti, már teljesen felszáradt, lapályon fejlődött fel. A német fegyverek nagy résekkel vágtak a felvonuló ellenséges sorokban és ártalmatlanná tették őket még a fő állások előtt. 39 szovjet páncélos lőttek ki rövid idő alatt. Az ellenség zászlóaljnyi erővel csak egy pataki lejtőn tudott előre szivárogni a német főállásokig.

A németek a betörési helyet elrekesztették

Laval beszámolt a minisztertanácson a Führerrel folytatott tárgyalásairól

Vichy, május 3.

A francia kormány vasárnap Petain marsall elnökletével rendkívüli minisztertanácsot tartott, amelyen Laval miniszterelnök beszámolt a

és felforgatók az ellenséget.

A bolsevisták több helyen elterelő támadást kíséreltek meg. A lagunák vidékén két ellenséges zászlóaljat megsemmisítettek a németek.

Az ellenség partraszállási kísérletét meg az Azovi tenger partján és a feketetengeri Anapánál. Mindkét helyen felforgatók a partraszállt ellenséget és jelentős zsákmányra tettek szert a németek.

A légi erők elpusztítottak 13 megrakott szovjet tehervonatot és lelőttek 45 ellenséges repülőgépet.

Berlini körökben a kubáni hidfő nyugati szakaszán folyó harcokat összehasonlítják a német haderők multévi harcaival a kercsi szovjet hidfő ellen és megállapítják, hogy míg a mult évben hasonló viszonyok között a németek gyors eredményt értek el és felgöngyölítették a kercsi szovjet hidfőt, addig

a Szovjet szakadatlan erőfeszítésekkel sem tud eredményt elérni a kubáni hidfő elleni támadásaival.

Ezekben a harcokban, amelyeket legutóbb is 9 hadosztállal folytatott az ellenség, eddig már egész bolsevista hadseregek semmisültek meg.

vezéri főhadiszálláson folytatott tárgyalásairól. A minisztertanács jóváhagyta a kormányelnök intézkedését.

Szerbiában lelőtték a partizánok egyik vezetőjét

Pozsarevác környékén eredményesen folynak a tisztogató hadműveletek

Zágráb, május 3.

Mint a belgrádi Novo Vreme című lap jelenti, sokáig tartó szünet után Pozsarevác környékén újra megkezdődött a partizánok tevékenysége. Vezetőik Szima Szimovics és Dragoszlav Markovics egyetemi hallgatók. A partizánok több község előljáróságát legyilkolták, a középületeket felgyújtották, az irattárakat megsemmisítették, közlekedési utvonalakat felrobantottak és rongálásokat hajtottak végre. Tisztogató csapatok eredményes hadműveleteket vezettek a partizánok ellen és a harcokban az egyik vezetőt, Szimovicsot sok társával együtt agyonlőtték.

PARTRASZÁLLÁSNAI HASZNÁLHATÓ MASZADOK KÉLTÉK ÁT A GIBRALTÁRI SZOROSON

La Lineából jelenti az NST: Körülbelül 150 partraszállásnál használható maszadok kelt át sok romboló és egy repülőgéphordozó védelme alatt a gibraltári szoroson keleti irányban. A gibraltári kikötőt 28 szállító- és tartályhajóból álló karaván hagyta el, több romboló és óraszárd kíséretében. Kétfő között a »Rhodney«, »Malaya«, és »Renown« angol csatahajók, valamint a »Furlons«, »Illustrious« és »Argus« repülőgépanyahajók futattak ki a kikötőtől, négy cirkálóval és nyolc rombolóval együtt

A háborus sebészet az idők sodrában

„Cheirurgos”-nak nevezték a régi görögök a katonai „seborvos”-t és ez a szó azóta az orvostudomány nemzetközi műszava lett, melynek csengése a mostani háborus időkben ismét közeledni kezd eredeti jelentéséhez. Végeredményben természetes is ez, hiszen köztudomásu, hogy a sebkezelés tökéletesítésében a háborus idők mindig nagy szerepet játszottak.

A emberi testen

végzett sebészeti beavatkozások története már a legrégebbi őskorra nyúlik vissza. Ha a legrégebbi felsőegyiptomi sírleleteknél „csak” combtöréseknek sinberakással való gyógyításáról van szó, ez mindenesetre minden elismerést megérdemlő magas színvonalon mutatja be az óegyiptomi orvostudományt, ha például a középkorra gondolunk, amikor az ókor fáradtságosan összegyűjtött chirurgical ismeretei majdnem teljesen feledésbe merültek. Az asszír-babiloni ékirások hasonlóképpen az ókori orvostudomány virágzásának tanúi. Hamurábi például világhírű törvénygyűjteményében, a világtörténelem első törvénykönyvében — ez természetesen nem „könyv”, hanem kőoszlop alakjában maradt ránk — már az orvosi felelősség kérdését is törvényesen szabályozza. Annak, hogy az utókor az egyiptomi orvostudományról mégis többet hallott, csak az a véletlen az oka, hogy Egyiptom földjéről nagyszámú sebészeti, gyógyászati, gyógyszeres és állatorvostani leírást tartalmazó papirusz maradt fenn.

A régi Görögország orvosairól először az Iliász és Odüsszeia tudósít. Eszerint már akkor is voltak orvosok, akiknek az volt a feladatuk, hogy a csata után a sebesülteket bekötözzék, erősítő italokat nyújtsanak nekik és elszállásolásukról gondoskodjanak. Céhük védnöke Aszklapios, Apolló fia, a tesszáliai eredetű gyógyító isten volt, akiről botra tekerődött kígyót tartó szakállas ember alakjában számtalan kőbe vésett vagy márványba mintázott ábrázolás maradt az utókorra. A kígyós bot, az ugynevezett Aeskulap-bot egyébként a modern orvostannak is közismert szimbóluma.

A modern

tudományos orvostan azonban az Aeskulap-botnál többet is örökölt a görögöktől. Hippokratés a legnagyobb görög orvos, aki egyuttal joggal számíthat az emberiség egyik legnagyobb orvosának is, volt az, aki az orvoskés művészetét először gyakorolta szigoru tudományos alapon. Rendszeresen gyűjtött diagnosztikai, nőgyógyászati és sebészeti tapasztalatait tartalmazó könyveit az ujkori tudomány arra is érdemesnek tartotta, hogy „Corpus Hippocratisum” néven külön gyűjteményben is összefoglalja. A görög iskolák az orvostudományban még a római birodalomban is vezetőszerepet játszottak. A görög orvosi tapasztalatok gyakorlati felhasználásában azonban a római szervezőképesség szerzett nagyobb érdemeket. A rómaiak már igazi katonai kórházakat állítottak fel, melyek pácienseik tulajdon részét állítólag teljesen egészségesen tudták elbocsátani, sőt Augusztus császár lábadozó katonái számára üdülőotthonokat is építtetett.

Aulus Cornelius római író, aki Tiburius idejében élt és főképpen görög orvostani munkákra támaszkodott. De „De Medicina” című munkájában már hólyagkőoperációról, plasztikai műtétekről, sérvoperációról stb. is említést tesz. Antyllós görög orvos a Krisztus utáni második században már a sebeknek bélhúrral való bevarrását is gyakorolta.

Marcus Aurelius

római császár udvari orvosa, a nagy Galenus az orvostan történetében azzal szerzett magának halhatatlan nevet, hogy a görög tapasztalatok összegyűjtése után az orvoslás tudományát egységes rendszerre fejlesztette. Anatómiai ismereteinek gyarapítására állatokon végzett kísérleteket. Munkái a vérkeringés, emésztés és az idegrendszer nagy összefüggéseit igyekeztek a maguk módján tisztázni.

Azonban a régi Európában és a földközítengeri országokban volt az operáció már régen időszámításunk előtt gyakorlatban. Az indiai or-

vostudomány története hasonlóképpen ősrégi hagyományokra hivatkozhat. A Sakrutá tanúsága szerint a Krisztus utáni második században már annyira fejlődött a sebészet, hogy pl. a vízkór-ságnak hasfelszurással való gyógyítása is alkalmazásba került. A szemhályog operációja még régebbi multra tekinthet vissza, hasonlóképpen különböző eljárások az urológia terén, mely a modern orvostudományban jellemző módon csak aránylag később emelkedett önálló orvostudományi terület rangjára.

Jellemző,

hogy már a szépségműtétek is előfordultak. Az 1800 év előtti Indiából például egy orrplasztikai operációról is adataink vannak. Ez az aránylag magas tudományos színvonal természetesen nem akadályozta, hogy a gyógyítás művészetének

gyakorlásában a természet rejtett erői, a démonok és szellemek a papi hatalom támogatásával, mint az egyiptomiaknál, babiloniaknál és görögöknél, itt is nagy szerepet játszhassanak.

A klasszikus ókor virágzó orvostudománya után a középkorban rendszeres sebészeti ismereteknek nyomát is alig lehet találni. A hadseregek nyomában járó kőoperálók, hólyagsebészek, fogtörők úgy gyakorolták mesterségüket, ahogy éppen mestereiktől tanonckorukban eltanultak, fejlődésről szó sem volt. A könnyebb beavatkozásokat a borbélyok végezték, akiknek „tudománya” rendszerint csak a válogatás nélkül minden betegségnél alkalmazott érvágásban és köpölyözésben állott. Amikor a középkor vége felé az orvostan mélypontját elhagyva emelkedésnek indult, a sebészet még mindig kilitástan helyzetben tengődött: az orvosok a sebészetet nem akarták elismerni. Ez a szakadék évszázadok folyamán csak lassan tűnt el és elűntetésében különösen néhány halhatatlan nevű katonarvos szerzett nagy érdemeket. (MN)

A bolsevizmus és a család

Aki 168-szor kötött házasságot és ugyanannyiszor vált el

1919-ben ezeket jelentette ki Lenin: „A nő egyenlőtlenségére, a válás korlátozására és a törvénytelen gyermekekre vonatkozó törvényeket mind megsemmisítettük és még a gyökerét is kitéptük ezeknek a dicstelen törvényeknek, melyek a kapitalizmus legnagyobb szegényére a civilizált államokban még mindig érvényben vannak.”

Lenin nagyon is tisztában volt e szörnyűséges kísérlet pusztító hatásával, mely annyi emberi és kulturális értéket semmisített meg, de mindezzel mitsem törődött. Számára maga a rombolás volt elsősorban fontos és pusztítóosztonne csakugyan nem hagyta cserben, amikor mindenekelőtt kétféle házasságot ismert: a „tényleges házasságot”, mely a formalitások nélküli együttélést ismerte el és „a szovjetekben” kötött házasságot, az ugynevezett „bejegyzett házasságot”, mely a házasságokra a könnyen megkerülhető tartásdíjon kívül semmiféle kötelezettséget sem rótt. Ha az egyik házastárs megelégedte a házasságot, elég volt, ha egyszerű levelezőlapon közölte határozatát az anyakönyvi hivattal. A népnyelv hűvös iróniával ezeket a válásokat „levelezőlap-válásoknak” nevezte el. A szovjetsajtó a következő szavakkal szemléltette a helyzetet: „Az elválasztás 50 százalékában a másik fél nem is tudott róla, hogy házastársa felbontotta a házasságot. Gyakran csak akkor szerzett az elválásról tudomást, amikor egyszer csak idegen ember vagy idegen asszony költözött a lakásba és igazolta, hogy az elváltfél férje, vagy felesége.”

Ugyancsak maga a szovjetsajtó pellengérezte ki azt a gorki munkást, aki saját bevallása szerint 168-szor házasságba lépett és ugyanannyiszor vált el. Ezt a rekordot egyébként a szovjet hatóságok is megsokalták és szokatlan fordulattal az illető életmódját erkölcsstelennek bélyegezték.

Ilyen körülmények között természetesen hamarosan kiderült, hogy Sztalin hírhedt 35 éves terve, mely a Szovjetunió népességszámát 1970-ig 700 millió főre akarta felemelni, tökéletes kudarcot vallott. Hiába tettek meg a statisztikai hivatalok minden tőlük telhetőt, a Lenintől alapított és Sztalintól erőteljesen pártfogolt „szovjetházasság” nyomában nem járult statisztikailag igazolható népszaporodás.

Az okokat a szovjet házassági rendszer szociális következményei eléggé megvilágítják. Ha a Szovjetunióban már békében is több, mint nyolc millió nő végzett minden munkavédelem nélkül olyan nehéz munkát, mely más országokban a férfiak munkaterülete, rendezett házasságról természetesen nem is lehet szó. Kollontai asszony, a szovjet erkölcsi feleslettségéről hírhedt stockholmi követe maga állapította meg: „A női munka a gazdasági fejlődés megvilágításában” című írásában: „Amennyiben a házasság megszűnik anyagi előnyt nyújtani, állandóságát is elveszíti. A házások ma könnyebben válnak el, mint régebben. Ahol nincs szeretet és ragaszkodás, ott az emberek nem törekednek családalapítás után. Ma a közös háztartás révén már nem fűzik őket kötelezettségek gyermekeikhez, mint azelőtt.”

A házasság aláaknázásának végzetes következményei egyébként maguknak a szovjetpolgároknak figyelmét sem kerülte el. Az Izvestijában egy tekintélyes állást betöltő szovjetfunkcionárius állapította meg: „Már csak nyáj vagyunk és már régóta nem nép. Az országunkra acsakodó ellenségnek könnyű lesz megsemmisíteni minket, mivel családi élet hiányában vele szemben hátrányban vagyunk.” (MN)

Érdekes apróságok

A különben oly érzékeny szem, melyet egy porszem is elviselhetetlenül ingerelni tud, miért tudja a hideget jobban elviselni, mint az orr, fül vagy arc? A sokáig figyelmen kívül maradt jelenségnek az a magyarázata, hogy a szemet a természet állandóan működésben lévő automatikus fűtőberendezéssel látta el. A szem fűtésére az üvegtestet behálózó erecskék szolgálnak, melyeknek nyitvatartásáról a meleg könnyvíz gondoskodik. A könnyvíznek ugyanaz a hőmérséklete, mint a testnek, vagyis 36 és 37 fok között ingadozik. Hidegben a könnykiválasztó mirigyek önműködőleg fokozzák működésüket, úgyhogy a szem csak minusz 35 fokos hőmérséklet alatt szorul melegítő szemüvegre.

A szemnek sötétséghez való alkalmazkodóképessége fajok szerint változik. A déli fajok szeme öt-hétszer gyorsabban alkalmazkodik a sötétséghez, mint az északi fajoké. Érdekes, hogy erre a jelenségre az állatvilágban is sikerült bizonyítékot találni. Jaensdh professzor, a marburgi egyetemen kísérleti lélektan tanára, nemrég megállapította, hogy míg egy meglehetősen sötét helyiségben a déli fajú kísérleti tyukok 65 másodperc alatt ismerik fel az elsőről gabonaszemeket, az északi fajú tyukoknak 500 másodpercre volt ehhez szükségük.

A vonuló vándormadarak tájékozódó képessége független a látási viszonyvoktól. Mig régebben az a vélemény uralkodott, hogy az éjjeli vándorló madarak a kivilágított városok fénye után igazodnak, a most egész Európában bevezetett sötétségben is ugyanazt az utat választották, mint régebben. Ezzel kapcsolatban azt is megfigyelték, hogy az elsötétített városok fölött elvonuló vándormadarak, például a vadludak, régebben szokásos lármázásukkal teljesen felhagytak. A madarakat tehát nyilvánvalólag a természetellenes fények ingerelték hangadásra. Abból, hogy a vándormadarak nem szemükkel tájékozódnak, az következik, hogy külön, egvelőre még kikutatlan irányvérékük van.

Egy zürichi orvos megállapítása szerint az étkezésnek főtt ételekkel való kezdése esetén a vér izgatása következtében fehér vértestecskéik számában erős gyarapodás áll be, míg a vér izgatása elmarad, ha az étkezést ners gyümölcsökkel vagy főzelékekkel kezdjük. Kollath doktor rostocki egyetemi tanárnak azt is sikerült kimutatnia, hogy a ners növényi élelmiszerek ezenkívül a vitaminoknak és élesztőknek a bélben való időbelőtti elpusztulását is megakadályozzák és ezzel az egész emésztésre jóhatást gyakorolnak. Ezek szerint sokkal egyszerűbb lenne, ha étrendünkbe a gyümölcsöt az étkezés végéről az étkezés elejére helyeznénk át. (MN)

Szeged példásan oldotta meg a husellátás kérdését

Szegedről jelentik: Szeged városa példásan oldotta meg a husellátás nagyfontosságú kérdéseket. A közellátási hivatal a város belterületén a husvásárlást 1943. május 7-től kezdve a következőképpen szabályozza:

A családfő vagy megbízottja május 3, 4 és 5 napján az általa szabadon választott bármelyik husiparosnál köteles vásárlási könyvével és a családhoz tartozók összes közellátási szelvényével megjelenni és husellátásra magát és családját előjegyeztetni.

A husiparos köteles jegyzékbe venni a nála jelentkezőket. A jegyzékben a családfő neve, lakása és a családban hussal ellátandó összes családtagok számát kell felvenni. A jegyzékbevitel alkalmával a husiparos a bemutatott közellátási szelvények hátsó lapját a középső részen cégbélyegzővel, vagy cégének egyéb módon való feljegyzésével látja el. A jegyzékben felvettek számát pedig május 6-án délelőtt 8 és 10 óra között kell a közbiztonsági igazgatóságnál bejelenteni.

Húst és zsiradékot vásárolni ezentúl csak annál a husiparosnál lehet, akinél a család elő van jegyezve és a husiparos is csak a nála előjegyzett részére adhat ki húst és zsiradékot.

Aki nem jegyezteti magát elő, az husellátásban nem részesülhet, mert a husiparos csak azok részére kap húst, akik nála jelentkeztek.

Azt a husiparost, aki ezen rendelkezéseknek nem tesz eleget, a valóságnak meg nem felelő adatokat jelent be, vagy a nála előjegyzettek kivül mást is kiszolgál, az egyéb következményeken kívül a husellátásból ki fogják zárni és iparendélyét elvonják.

Nyomatékosan figyelmezteti a közellátási hivatal a vásárló közönséget, hogy a sorbanállás teljesen felesleges, mert mindenki megkapja a neki járó husmennyiséget.

Ez az intézkedés biztosítja a szegediek zavartalan, ácsorgásmentes husellátását. A szegedi intézkedést szíves figyelmébe ajánljuk a zombori közellátás vezetőinek is.

Büntetlenséget biztosítanak azon szerbek számára, akik német vagy bolgár katonai állomásokon leadják fegyvereiket és lőszereiket

Zágráb, május 3.

A belgrádi Novo Vreme jelenti, hogy Szerbia katonai parancsnokának rendelete értelmében büntetlenséget biztosítanak azoknak a szerbiaiaknak, akik május 5-ig lőfegyvereiket, lőszerkészleteiket és a birtokukban lévő robbanó

anyagot beszolgáltatják a német vagy bolgár katonai állomásokon.

Szerbia katonai parancsnoka elrendelte, hogy állami és önkormányzati szolgálatban a jövőben csak azok vehetők fel, akik előzőleg elget tettek közmunka kötelezettségüknek.

A Japánok körülkerítettek egy 15.000 főnyi kínai hadsereget

A japán sajtó az Ausztrália elleni támadásról

Tokió, május 3.

A Domei iroda jelenti, hogy a 24-ik kínai hadsereg japán részről történt megsemmisítésének jelentősége rendkívül nagy. Ujabb kínai tábornokok és sok ezer katona átpartolása mutatja, hogy az ellenség táborában mennyire romlik a harci szellem. A japán győzelem jelentősége politikai téren annál szembetűnőbb, mert Honnan, Hupeh és Sanszi tartományok kínai népe rokonszenvez a japánokkal.

Egyébként a japán hadsereg újabb sikert ért el azzal, hogy sikerült bekerítenie egy 15 ezer főből álló kínai hadsereget. Egész sor kínai támaszpontot elfoglaltak a japánok.

Az egyik japán lap fejtegeti a távolkeleti helyzetet és megállapítja, hogy

Japánnak Ausztráliával szemben támadólag kell fellépnie.

Az angolszászok Ausztráliát főleg csak hadianyaggal segítik. Az északafrikai harcok megindulása óta azonban minden angolszász hadianyagra Afrikában van szükség és így Ausztráliának semmi sem jut. Ausztrália ennek ellenére nem vette szemlibe Japán azon felszólítását, hogy hagyjon fel az angolszászokra való támaszkodás politikájával. Ausztrália nem fogadta meg a tanácsot és most a dolgok mennek a maguk útján.

Mannerheim nem mondott le!

Helsinki, május 3.

(Német Távirati Iroda) Hivatalosan közlik: Az egyik svéd napilap közölte azokat a Londonból származó kommentárokat, amelyeket Mannerheim tábornagnak már hivatalosan jelentett rövid svájci üdülési tartózkodásához fűztek. Ezek a magyarázatok teljesen alaptalanok. Határozottan megcáfolják azt az állítást, hogy a tábornagy lemondott a főparancsnokságról. Tiszta a képzelet szüleménye az a többi találgatás is, amely a tábornagnak e svájci tartózkodásával kapcsolatban megjelent.

FINNORSZÁG
SAJNÁLJA AMERIKA MAGATARTÁSÁT

Helsinki, május 3.

(Magyar Távirati Iroda) Finnország és az Egyesült Államok viszonyának további alakulása iránt széles körökben is a legnagyobb érdeklődés mutatkozik — írja vezércikkében az Uusi Suomi. Szigorúan formális szempontból nézve az eseményeket, változás nem történt, mint ezt az Egyesült Államok külügyminisztériuma is kijelentette. Ha azonban a tényállást tekintjük, az amerikai követség távozását csak egyféleképpen lehet értelmezni:

az Egyesült Államok kormánya a hozott intézkedéssel kifejezésre akarja juttatni, hogy

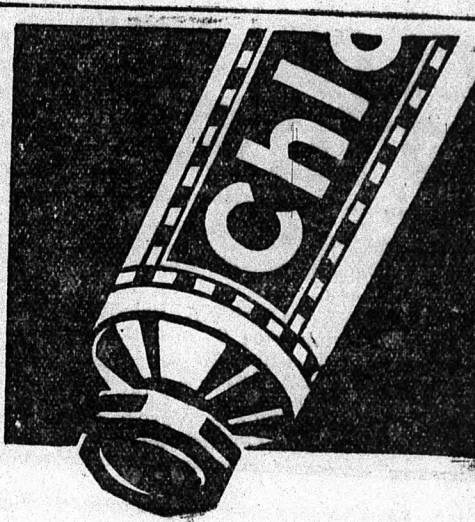
Finnországgal fenntartott viszonya változás előtt áll.

Azok között az államok között, amelyek háborút viselnek a bolsevista Oroszország ellen, Finnországnak eddig különleges helyzetet biztosított az Egyesült Államokhoz fűződő viszonya — folytatja a lap. — A finnek természetesnek találták, amikor a Finnország és az Egyesült Államok közötti viszony annak ellenére is normális maradt, hogy az Egyesült Államok a Szovjetunió szövetségese lettek.

Ha az Egyesült Államok ma Finnországhoz fűződő viszonyuk megváltoztatására készülnek, ez csak Anglia és a Szovjetunió belolyásának eredménye lehet.

A lap ezután a szovjet—lengyel viszály fejleményeiről ír. Valószínűnek tartja, hogy az angolszászok csak nagy nehézségek árán érhetnek el némi eredményt a vitatkozó felek megbékítésében. Eltekintve attól, hogy Sztalin összehasonlíthatatlanul fontosabb az angolszászok számára, mint Sikorszki, más szempontok is felmerülhetnek, például az, hogy

a lengyel kérdésben való megegyezés bizonyos viszonszolgáltatásoktól függ. E tekintetben az Egyesült Államok és Finnország kapcsolatai hasznos csereeszközök lehetnek — írja a lap, majd a következő megállapítással fejezi be cikkét:

2-szer naponta
reggel és különösen este lefekvés előtt
Chlorodont
fogpaszta

Finnországban őszintén sajnálnák, ha az Egyesült Államok szükségesnek tartanák Finnországgal fenntartott viszonyuk megváltoztatását

olyképp, ahogyan a mostani „figyelmeztetésből” sejteni lehet. Nemcsak azért volna sajnálatos, mert eddig Finnországban hittek az Egyesült Államokhoz fűződő hagyományos jó kapcsolatok tartósságában, hanem azért is, mert megfordítva megerősítés a kis népek ama véleményét, hogy jogaiknak a nagy játékokban csupán másodrendű szerepük van. Az kétségtelen például, hogy Finnország ma is csupán a Nyugattal harcol.

A FINN SZOCIÁLDEMOKRÁCIA TÁMOGATJA
AZ ORSZÁG VÉDELMI HARCÁT

Stockholm, május 3.

(Német Távirati Iroda) Fagerholm finn népjóléti miniszter a május 1-i ünnepségek alkalmával Malmöben és Landskronában mondott beszédet. Hangsúlyozta, hogy a finn szociáldemokrácia feltétlenül támogatja az ország védelmi harcát és sikrasszál a nemzeti szabadság megvédéséért.

Más álláspont lehetetlen volt. Finnország célja most is ugyanaz, a finnek védik hazájukat, valamint belső és külső szabadságukat.

TIZ ÉVES A NÉMET MUNKAARCIVONAL

Berlin, május 3.

A hétfői német lapok nagy cikkeiben foglalkoznak a német munkaarcivonallal abból az alkalomból, hogy a munkaarcivonal most ünnepli fennállásának 10 éves fordulóját. A Völkischer Beobachter szerint a DAF példásan működik és tagjainak száma már meghaladja a 25 milliót. A munkaarcivonal, amely Hitler kívánsága szerint a népközösség eszközévé vált, nélkülözhetetlen a totális háborúban és nélküle nem volna megoldhatók a nagy feladatok.

A KERESKEDELMEZÉST A REKLÁM TETTE
NAGGYÁ!

Ne felejtse el, hogy vevőköreinek megtartására és kibővítésére ma is szüksége van

MERT LESZ IDŐ, AMIKOR TÖBB
LESZ A ÁRU, MINT A VEVŐ

A nagyvilágból

Giraud tábornok feloszlatta a francia tüzharcos légiót és új szervezetet alapított saját parancsnoksága alatt.

A francia hivatalos lap szerint újabb 167 személyt fosztottak meg francia állampolgárságától.

A japánok Csekiang tartomány közigazgatását a nemzeti Kinára bízták.

A svéd Heiber és társai fegyvergyár éjjeli órét 6 állig felfegyverzett támadó megkötözte, majd bombát dobtak a gyárra.

Hírek:

AZ OTI KÖRZETI ORVOSA: Felsőváros dr. Szabó Endre, Flórián utca 8., második és harmadik körzet orvosa dr. Ripp Miklós, Deák Ferenc krt. 15. — **UGYELETES VÁROSI ORVOS:** Dr. Lackner Lajos, Trefort utca 4. Telefon: 188. — **UGYELETES GYÓGYSZERTÁR:** Városi gyógyosztár, Szt. György tér.

A Kormányzó Arany Érdemkeresztrel tüntette ki a Vöröskereszt helyettes főnöksasszonyát. A kormányzó a honvédelmi miniszter előterjesztésére a Magyar Arany Érdemkeresztet — a hadiszalagon — adományozta Marschalkó Zsófiának, a Magyar Vöröskereszt országos helyettes főnöksasszonyának az ellenség előtt tanúsított önfeláldozó és kiválóan eredményes, bátor magatartásáért.

Érettségi találkozó. Felkérem mindazokat, akik a kaposvári felsőkereskedelmi iskolában 1932/33 évben érettségiztek, hogy a tízéves találkozó megrendezése miatt közöljék minél előbb címüket. Pallós (Pethe) Béla szerkesztő, Kaposvár, Somogyi Ujság.

Szélhámos kereskedelmi utazó garázdálkodott Ujverbáson. Tudósítónk jelenti: A közelmúltban egy kereskedelmi utazó járta be az ujverbázi üzleteket és Bosányi Aladár kereskedelmi utazónak adta ki magát. Nemlétező textilvállalatok megbízásából munkaruhákat adott el az ujverbázi kereskedőknek, akikről előleget is vett fel a rendelésre, de a megrendelt ruhákat nem szállították le. Most az ujverbázi csendőrség felszólítja mindazokat, akik áldozatul estek a szélhámosnak, hogy jelentkezzenek a csendőrsőn a nevezett bűnlajstromának összeállítására végett.

Ismeretterjesztő előadás Ujverbáson. Tudósítónk jelenti: A Nemzeti Munkaközpont ismeretterjesztő előadást tartott, melynek során Tichy Tibor községi tisztviselő »Ne legyenek idegen isteneid a külföldről importált eszmékről« címen igen érdekes előadást tartott. Tomsich Sarolta egészségügyi védőnő a zöldkeresztes védőnők hivatásáról és kötelességéről tartott ismertető előadást. A legközelebbi ismeretterjesztő előadást május 6-án tartják meg.

A Krémer színtársulat kulai vendégszereplése. A Délvidéken mindenütt nagy sikerrel szereplő Krémer színtársulat jelenleg Kulán vendégszerepel. Itt is színrehozza a színházi idény nagy sikerű színműveit és operettjeit, valamint a béke idejéből néhány nagyszerű darabot.

Szövetkezeti értekezlet Szabadkán. Az Országos Központi Hitelszövetkezet május 4-én, délelőtt 11 órakor értekezletet tart Szabadkán a városháza dísztermében. Az értekezleten résztvesznek a vissza csatolt délvidéki területeken működő szövetkezetek is. Az értekezleten dr. Schandl Károly alelnök, vezérigazgató tart előadást, amelynek során az időszaki szövetkezeti kérdéseket ismerteti, különös tekintettel a Délvidék gazdasági viszonyaira. Az értekezlet után közeledik a Bárány szállóban.

Államellenes kijelentéseket tett a zombori fürdőmester. A zombori törvényszéken dr. Winter-Kócs Rezső hármas tanácsa hétfőn tárgyalta Kovacsics Zsárkó 48 éves zombori fürdőmester ügyét, aki a vád szerint államellenes kijelentéseket tett, Becsmérlő kifejezéseket használt és álhíreket terjesztett. Kovacsics a tárgyaláson kijelentette, hogy semmire sem emlékszik. A tanúk azonban igazolták a vádban foglaltakat. A bíróság a bizonyítás kiegészítésére elnapolta a tárgyalást.

Felborult egy autóbusz — hat súlyos sebesült Budakeszi közelében súlyos autóbusz szerencsétlenség történt. Egy robogó Bart autóbusz, a perbáli országúton. Budakeszitől négy kilométerre, felborult. Az autóbusz tömve volt utasokkal. A vármegyei mentők egymás után emelték ki a sebesülteket, akik között hatan egészen súlyosan sérültek meg, köztük Bakay Mártonné tisztviselő felesége koponyaalapi törést szenvedett. Liszt József 43 éves magántisztviselő bordatörést, Emerling György vágott sebeket szenvedett, Rupert János, Rupert Tamás, özvegy Kévés Sándorné sérült még meg súlyosabban. A szerencsétlenségnek összesen tizenöt sérültje van.

A Jurcsek féle terménybeszolgáltatási rendelet biztosítja az árunak a piacra való jutását

Hétfőn délelőtt a gazdasági érdekképviseletek bevonásával, a vármegyei jegyzők és főszolgabírák részvételével népes értekezletet tartottak a vármegyei háza dísztermében. Az értekezleten dr. vitéz Bajsay Ernő alispán elnökölt és azon megjelent Lázár Gyula közellátási főfelügyelő és Kabai István gazdasági főfelügyelő is.

Az alispán üdvözlőszavai után Lázár Gyula ismertette az 1943/44 évi termésbeszolgáltatási rendeletet. Rámutatott arra, hogy az igazságosság arra készítette a kormányzatot, hogy új utakat keressen. A múltban sok baj volt a beszolgáltatás körül. A gazdák növelték állatállományukat, s minden terményüket ugyszólván állatállományaik ellátására fordították. Ez azonban mégsem volt elegendő, s így történt meg az, hogy ugyanakkor,

amikor rengeteg volt az éhezni állat, husz nem lehetett kapni. Ennek oka az inproduktív takarmányozás volt elsősorban. Ez maga után vonta a piacra hozott áruk fokozatos eltűnését is.

Az új terv alapigondolása az volt, hogy mindenekelőtt megállapítsák a fogyasztás nagyságát. Az egész rendszer a kataszteri tiszta jövedelem alapján épül fel, ez azonban nem végleges, mert csiszolni, változtatni mindig lehet.

Sok támadás hangzott el amiatt, mondotta Lázár Gyula főfelügyelő, hogy a husz aranykoronás alap igen magas, s hogy

ez a rendszer nincs tekintettel a törpebirtokosokra.

Kenyérjegyeket és pénzt találtak. A rendőrségre talált liszt- és kenyér jegyeket, továbbá 30 pengőt és egy női posztópapucsot vittek be. Igazolt tulajdonosa átveheti.

Szilassy a frontra indul. Budapestről jelenti: Rövidesen frontra indul Szilassy László, aki jelenleg mint hadnagy teljesít katonai szolgálatot. A frontszínházhoz kérte behívóját. Valószínűleg május közepén indul ki és az őszi szezon megkezdéséig marad kint katonáink között.

Össze dönt a templom, mire megérkezett a renoválási engedély. Nagyváradról jelenti: A biharmegyei Nyüved községben összeomlott a református templom. Tornya az utestre zuhant s a romok maguk alá temették az orgonát és a harangokat. Emberéletben nem esett kár. A templom már régóta dűledező állapotban volt és az egyházközség éveken ezelőtt kért renoválási engedélyt. Az engedélyt éppen a szerencsétlenség napján kapták meg. A község nagyon szegény, ezért valószínűleg országos gyűjtést indítanak a templom felépítésére.

Céllövő puskával szívenlőtte magát a népligetben. Budapestről jelenti: Vasárnap a Népligetben a mutatványos terepen a céllövöldében céllövő puskával szívenlőtte magát Barok István 29 éves segédmunkás. Haldokolva vitték a mentők a Rókus-kórházba. — Böröcski Erzsébet 24 éves háztartási alkalmazott a Kaas Ivor-utca 9. számú munkahelyén kinyitotta a gázcsapot. Megmentették és a Rókus-kórházba vitték. — Német Erzsébet 30 éves leány, a Komáromi-ut 40 számú lakásán amóniakoldattal, Német Mihályné 40 éves takarítónő a Horthy Miklós ut 141. számú lakásán szívenlőtte magát.

Megnyílt a Haditudósító Kiállítás. Vasárnap délelőtt a pesti Vigadóban megnyílt a Haditudósító Kiállítás. Vitéz nagybecsoni Nagy Vilmos vezérezredes, honvédelmi miniszter mondotta a megnyitó beszédet. Rámutatott arra, hogy a korszerű háboru teremtette meg a haditudósítás mostani szervezetét és a mai haditudósító fegyveres bajtársa a harcoló katonának. Az ünnepélyes megnyitás után az előkelőségek megtekintették a kiállítást és teljes elismerésüket fejezték ki a látottak fölött. A megnyitó ünnepségen többek között résztvett: József főherceg, Antal István miniszter, Tasnádi Nagy András házelnök, Szombathelyi Ferenc és Jány Gusztáv vezérezredes, Hász István püspök, Dálnoki Miklós Béla altábornagy, a Kormányzó katonai irodájának főnöke, Homonnay főpolgármester, von Jagow német követ, Unaydin török követ.

A kisbirtokosoknál figyelembe vettük azt, hogy szükségünk van ezek munkáerejére.

A husz kataszteri holdon aluli birtokosok saját földjük megművelésén kívül más munkát is vállalhatnak. Tehát a rendelet célja, hogy fokozottabb munkára serkentse a törpebirtokosokat.

Van azonban egy szociális paragrafusa a rendeletnek, amely engedményeket biztosít a kisembereknek. Látnunk kell azonban azt is, hogy egyes vidékeken mik a gazdasági adottságok. Azt kell elfogadnunk a gazdáktól, amit termelni tudnak.

Ezzel a rendelettel nem akarta a kormányzat korlátozni a termelést.

Mindenki azt termel, amit akar, s biztosítani fogjuk az árunak a piacra való jutását.

Az áru elosztását biztosítják majd az országban bevezetendő jegyek útján. A pékek jegyek ellenében kapnak majd lisztet, s nem kell igényelniük.

Részletes közlések a beszolgáltatásról a június elején megjelenő termésrendeletben lesznek majd.

A felesbér esetén valószínűleg a bérlő lesz a beszolgáltató, aki a gazdának járó részt készpénzben fizeti ki. A géprést is valószínűleg készpénzben kell kifizetni.

Az érdekes ismertetés után több felszólítás hangzott el. Az értekezlet a déli órákban ért véget.

Bácskai Bokréta

Herceg János, az országosan ismertevű zombori író szerkesztésében kerül sajtó alá a Bácskai Bokréta. Ennek a legfrissebb délvidéki antológiának legfőbb érdekessége, hogy a bácskai irodalmi tényezőknél kívül hű tükrét adja Bácska képzőművészetének és zenekultúrájának is a magas-szintvonalu könyv ismerteti Bácskát idegenforgalmi szempontból is. Igen fontos és lényegpótló a Bácskai Bokréta, melynek megjelenését a legszelebb érdeklődés előzi meg.

Kifosztották egy rendőrtanácsos lakását. Rákospalotán, az Apponyi-tér 18. számú házban, Róna Antal rendőrtanácsos lakásán betörők jártak. Felfeszítették az ajtót és 2400 pengő készpénzt, férfi és női alsóruhátvittek el.

A Magyar Csillag május 1-i számában tanulmányt Cs. Szabó Lászlótól közöl »Sparta a Spree parton« címen és Halász Gábortól »Irók az országban« címen; Kovalovszky Miklós Adyrol, a diákköltőrol ír, Nagy Péter Tompa Mihályrol, Komlós Aladár Palágyi Menyhérről, mint a Nyugati uttoróinek kritikusról, aki »Vajda Jánosért és Tolnai Lajosért harcolt.« A szám szépirodalmi részében Illés Endre novelláját, Illyés Gyula és Cs. Szabó László naplóját, Gulyás Pál Schiller-fordítását és Csorba Győző versét olvashatjuk. Figyelő-rovat egészíti ki a gazdag szám tartalmát. Ára 2 P. Negyedévi előfizetési díj 11 P. Kiadóhivatal: V., Vilmos császár-ut 34.

FILM

TURUL FILMSZÍNHÁZ:

KÉT FOGOLY

Zilahy Lajos világhírű regényéből készült ez a nagyszerű film. Komoly szép tartalom, megindító jelenetek. A fogságban szenvedő fiatal férj és az otthonában szenvedő fiatal asszony megrázó élet-története, míg a végén, hamis híresztelések alapján, utjaik teljesen elválnak és mikor a fiatalasszony, ki közben férjhez ment, férjével Oroszországba utazik, első férjének sirját meglátogatni, már úgy mennek el egymás mellett, hogy meg sem ismerik egymást. Ha komoly szép fimben akar élvezni okvetlenül nézze meg, keddtől, csütörtökig vetíti a Turul Filmszínház.

SPORT

Izgalmas, erős küzdelemben győzött a ZSE

Zombori S. E. — Mezőkovácsházai T. E. 4:1 (1:1)

Nagy érdeklődés előzte meg a mérkőzést, melyet a csapatok a következő összeállításban játszottak:

ZSE: Zahorai — Szélinger, Ivánii — Tordi, Patkai, Sebő — Katyánszki, Mészáros, Huber, Kovács, Rádi.

MTE: Herjecki — Hedvig, Fudala, — Fodor, Herjecki J., Faragó — Bradó, Lukács, Vince, Deák, Nagy.

A vendég csapaté a kezdés, de a Sport vezet az első támadást. Rádi jól szökteti Hubert, ez nagyon ügyesen kicsalja a kapust a helyéről, majd visszajátsszik Rádinak, aki az üres kapu mellé lö. Nagy gól helyzet volt.

A Sport hatalmas iramot diktál, s azt a benyomást kelti a játék, hogy a Sport nagy győzelmet fog aratni. S csakugyan már a 3 percben eléri a Sport az első gólt. Rádi beadását Mészáros Huberhez játssza, kinek erős lövése Hedvig fejéről a hálóba röpül. 1:0. Továbbra is öklöklő iramot diktál a Sport, egyik támadást a másik után vezet, azonban az MTE védelme jól állja a helyét. Mind a két öszekötő a védelemben van. Csak a 10 percben jutnak a vendégek szóhoz, de támadásukat Sebő szereli. Ismét Hubernek van jó helyzete, de lövését a kapus lábbal menti. Utána Mészáros lö jó helyzetből kapu fölé, majd Rádi teszi ugyanezt.

A Sport állandó ostrom alatt tartja az MTE kapuját,

a 14 percben Huber egyedül tör a kapu felé, átmege a háttvéden, s már egyedül van a kapu előtt, mire a háttvéd gorombán gáncsolja. A megítélt tizenegyest Szélinger a kapus kezébe rugja. Továbbra is tart a ZSE nagy fölénye, de hallatlan balszerencse üldözi a csatársor minden kezdeményezését. Katymári szépen küzd, keresztül tőri magát mind a két háttvéden, de csak sarokrugást tud kierőszakolni. Állandó a ZSE fölénye, egy a csatársor, mint a fedezetek jó labdákat adogatnak egymásnak, de eredményt elérni nem tudnak. A csatársorból különösen kitűnik Rádi, aki szebbnél szebb támadásokat vezet, de lövései elkerülnek a kaput s beadásait társai sem tudják kihasználni. A gól állandóan a levegőben lóg, de nem tudják berugni. A nagy balszerencse kikezdi a játékosok idegeit. Az eddig mutatott szép játékot csapkodás váltja fel, már a helyüket sem tartják a kékek, nagyon akarnak, mindnyájan erősen küzdenek, de a balszerencsét nem tudják legyőzni. Az idegeskedés a csapatban mind nagyobb lesz, s most már egymást okolják a játékosok, s elkezdődik a veszekedés. Ennek természetesen meg is van a következménye. A vendégek kik a hatalmas iramot nagyszerűen állták, lassan feljönnek, s most már ők diktálják az iramot, amely semmivel sem kisebb, mint az előbbi. Szélinger leáll, ezt Vince kihasználja, s kapura tör, senkitől sem háborgatva

hőzről berugja a 40 percben az egyenlítő gólt. Ez a gól teljesen zavarba hozza a kékeket, s most megfordul az eddigi kép, az MTE támad, minden labda az ő birtokukba kerül, a kékek nem képesek felszabadítani a kaput. Már ugylátszik a vendégek megszerzik a vezetést is. Még egy veszélyes támadást vezet a Sport, Rádi beadását Huber fogja, kapusból gyönyörű lövést küld, de szerencse nincs és a labda a kapufától pattan ki.

A szünetben nagy az elkeresedés a Sport játékosai között, különösen Szélinger van elkeseredve, s Katymári is azon siránkozik, hogy legalább két gólt lehetett volna maga is, ha csak egy kis szerencséje van.

A második félidő első 10 percében ismét a Sport támad, de Katymári jó helyzetből a kapu mellé küldi a labdát, ismét Hubernek van alkalma góllra, s Rádi jó beadását szépen fejeli a kapufának. Ismét Hubernek a labda, ketten is támadják, de önfelelődozóan küzd, a labda birtokában is marad, de lövését a kapus fogja meg. A 14 percben Kovács megsérül, s kimegy a jobbszélre, Katymári meg összekötőbe. A következő támadást ismét Rádi vezet, nagyszerűen szökk meg, lövése a kapufának megy. Ez már a negyedik kapufa eddigi! Ezután a

vendégek kerülnek támadásba, s már úgy néz ki, hogy el is viszik a győzelmet. A Sportnak sorozatos balszerencséje felvillanyozza őket s nagyon nyugodtan játszanak. Különösen kitűnik Vince, aki ellenállhatatlanul viszi a labdát. Nagyon nehezen lehet őt szerelni. Végre a 22 percben megtörik a jég Rádi fut le ellenállhatatlanul, keresztül megy az egész védelemben, s nehéz szögéből a bal felső sarokba rugja a labdát. 2:1.

A gól után a vendégek is rákapcsolnak, s veszélyes támadást vezetnek, de Szélinger, aki ugylátszik visszanyerte nyugalmát, elegánsan szerel és támadásba küldi a csapatot. Maga viszi a labdát egészen az ellenfél 16-osáig. Gyönyörűen ivelt beadását Huber fogja fejével, erős feje az azonban ismét a kapufától pattan vissza. Rádi vezet a labdát, leadja Mészárosnak, s ő befut a középre. Mészáros beadását Rádi fogja, s »jobb lábbal« erős lövést küld kapura, amit Herjecki kivéd. Kovácsnak van jó helyzete, de ahelyett, hogy a labdát csak behelyezné az üres kapuba, erős lövést ad le, s így a labda természetesen a kapu mellé megy. Huber erős lövését a kapus csak sarokra tudja menteni.

A 38 percben Rádi jó labdát kap Sebőtől, viszi a kapu felé, s habár ketten is üldözik, mégis berugja a harmadik gólt. 3:1.

Most már teljesen a tizenhatosra szorították a vendégeket, még Szélinger is kapura lö.

A 41 percben ismét gólt ér el a Sport Huber révén.

Sport támadással ér véget ez az izgalmas és erős mérkőzés, melyet a Sport teljesen megérdemelten nyert meg, s ha a helyzetnek csak 50%-át használták volna ki, legalább még négy gólt rughattak volna.

Zombori OTI - Szabadkai OTI 5:4 (4:1)

A zombori OTI Szabadkán vendégszerepelt és az ottani OTI együttesel mérte össze erejét. A zomboriak sokkal jobbak voltak, s a félidőben már 4:1-re vezettek. Ekkor tovább már ugylátszik nem bírták tüdővel, mert ellenfelük majdnem elvitte a győzelmet. A zomboriak góljait Horváth (3), Kaich (1) és Vermes (1) lötték.

Zombori MOVE TK Békéscsabai MAV 2:2 (2:1)

A zombori zöldek a hosszú és fáradságos utazás után is nagyszerű játékot nyújtottak és megérdemelten hozták haza az egyik bajnoki pontot. Ha tekintetbe vesszük, hogy a békéscsabai csapat az UTC után a tavaszi idényben legjobban szerepelt a MOVE ezen eredményét nagy sikernek lehet tekinteni.

A csapat mint már többször megirtuk, teljesen feljavult, s idegenben is képes jó eredményt elérni. A mérkőzés részletes leírását holnapi számunkban közöljük.

Bezdán győzelme Baján

BSE—Bajai TISE 3:2 (2:1)

A BSE vasárnap Baján szerepelt, ahol megérdemelt győzelmet aratott. A kitűnő bezdáni csapat nagyon jó formában van és győzelme előrelátható volt. A bezdánok a következő felállításban vették fel a küzdelmet: Kovács II. — Kiss II., Vukovits II., — Trész, Matheisz, Vukovits III., — Ödri II., Vukovits IV., Kovács I., Horváth III., Bódi.

Bácsalmás nem jelent meg vasárnap Temerinben

Vasárnap Temerinben elmaradt az NB III. mérkőzés, mert Bácsalmás nem jelent meg a kitűzött időben. A nemzeti bajnokság helyett a TTC II. csapata Nádalyával játszott és azt 4:0 arányban köny-

nyen legyőzte. Valószínű, hogy az elmaradt mérkőzést a MLSz Temerin javára igazolja. Így a TTC könnyen megszerezte a két pontot és most 22 ponttal már bebiztosította magát a tabella felső részén.

Ujszeged kikapott Ujvidéken UVAK—UTC 2:1 (0:1)

Az eddig veretlen ujszegedi csapat vasárnap kikapott az UVAK-tól. Ennek ellenére a jó gólaránnyal és még több pontelőnnyel rendelkező ujszegedi csapat első helye biztosítva van már

BÁCSKA GYŐZÖTT MAKÓN

Bácska—Makó 3:1 (3:1)

A szabadkai Bácska vasárnap Makón könnyű győzelmet aratott. Az eredmény reális.

Szabadkai MOVE—Szentesi MÁV 4:1 (2:0)

A Szentesi MÁV vasárnap Szabadkán játszott, ahol két pontot veszített. A szentesi csapat gyengén szerepelt.

AZ NB III. ALFÖLDI CSOPORT BAJNOKI TÁBLÁZATA A HETEDIK FORDULÓ UTÁN

1 (1) Ujszegedi TC	20	17	1	2	84:20	35
2 (3) Bácska Szabadka	20	12	2	6	33:30	26
3 (5) Ujvidéki VAK	20	8	7	5	45:35	24
4 (2) Bajai TISE	20	9	4	7	36:24	24
5 (4) Békéscsabai MÁV	20	9	5	6	55:39	23
6 (8) Bezdáni SE	19	8	7	5	39:41	21
7 (6) Makói AK	20	9	2	9	45:47	20
8 (7) Temerini TC	19	9	2	8	37:44	20
9 (9) Zombori SE	20	8	3	9	34:26	19
10 (10) Mezőkovácsházai TE	19	6	4	9	46:53	16
11 (11) Zombori MOVE TK	20	5	5	10	28:42	15
12 (14) Szab, Sport MOVE	20	4	4	12	32:48	12
13 (12) Bácsalmási MOVE	19	2	7	10	21:45	11
14 (13) Szentesi MÁV	20	4	2	14	18:51	11

A Temerini TC—Bácsalmási MOVE mérkőzést nem játszották le, mivel a bácsalmási csapat nem érkezett meg Temerinbe. Amíg erre vonatkozólag döntés nem történik, a mérkőzést nem számítjuk be a táblázatba.

NB II. EREDMÉNYEK

Szabadkai VAK—Kaposvár 2:1 (1:0)

Zenta—Kábelgyár 2:1

Goldberger—Pécs 1:1 (0:0)

SzVSE—Makó 3:0 (2:0)

Ujverbász—Óbecse 3:1 (2:1)

Topolya—Hódmezővásárhely 2:1 (1:1)

Gólzápor az NB I. tizedik fordulóján

Az NB I. vasárnapi tizedik fordulóján szokatlannul sok gól esett. Ez a forduló a csatások fordulója volt. Az eredmények a következők:

Csepel—Vasas 1:0 (1:0)

Nagyvárad—Szeged 8:1 (4:1)

Szolnok—DiMAVÁG 5:2 (2:1)

Elektromos—SalBTC 2:1 (0:0)

Ferencváros—Kispest 5:0 (3:0)

Haladás—Gamma 4:4 (4:1)

Ujpest—Törekvés 6:1 (3:1)

Kolozsvár—Ujvidék 4:0 (4:0)

A vasárnapi forduló után a bajnoki táblázat a következőképpen alakult:

1) Csepel 37, 2) Nagyvárad 36, 3) Gamma 32, 4) Ferencváros 31, 5) Vasas 30, 6) SalBTC 28, 7) Ujpest 27, 8) Szolnok 26, 9) Kispest 22, 10) Ujvidék 22, 11) DiMAVÁG 21, 12) Elektromos 20, 13) Haladás 20, 14) Kolozsvár 18, 15) Törekvés 16, 16) Szeged 15 ponttal.

Győzelmet aratott a zombori MAV is

A zombori MAV bajai MTE 3:2 (2:2)

Az első osztályu kerületi bajnokság vasárnapi fordulóján kemény küzdelemben megérdemelt szép győzelmet aratott a zombori MAV jó képességű csapata.

Sportünnepeket rendez a Bezdáni SE

Bezdánból jelentik: A BSE vezetősége elhatározta, hogy pünkösöd két napján nagyszabású sportünnepeket rendez. Erre a két napra valószínűleg a budapesti amatőr válogatottat küldi le Bezdánba a MLSz.

A BSE vezetősége elhatározta, hogy újrápítja a csatorna fürdőt, s hogy vendégszerelésre hívja meg a Ferencvárost. A mérkőzésre a nyár folyamán kerülne sor.

KÖZGAZDASÁG

Kamarai javaslat a vágómarha igénybevételekkel kapcsolatban

Országsszerte számos panasz hangzik el a gazdák részéről a vágómarha igénybevételével kapcsolatban. Legutóbb ezzel a kérdéssel foglalkozott a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara is és javaslatot juttatott el illetékes helyre, amelyben azt kéri, hogy a hatóságok úgy szövegezzék meg a szarvasmarha igénybevételével kapcsolatos körleveleiket, hogy a gazdák ne csak legszigorúbb kötelezettségeikről nyerjenek felvilágosítást, hanem megnyugvást szerezhessenek aziránt is, hogy a sérelmes intézkedések ellen felülvizsgálati kérelemnek van he-

lye. Hogy azonban ezeket a felülvizsgálatokat felelősséggel láthassák el az ezzel megbízott állattenyésztési egyesületi igazgatók, szükséges volna, hogy elegendő számú gazdasági felügyelőt rendeljenek alájuk, mert különben munkaerőhiány miatt a felülvizsgálatokat nem lehet lelkiismeretesen elvégezni.

Nagyjelentőségű kérelme a kamarának és feletteléért is, hogy az igénybevett vágómarhák pont értékét a terménybeszolgáltatásnál beszámítsák.

Rövidesen megjelennek a nyári típus-ruhaanyagok

A kormány az elmúlt hetekben új textilipari közelítési rendeletet léptetett életbe. Minden textil fajtájából átlag 20-30féle cikket lehet gyártani s azok anyagának összetételét, minőségét és árát is megállapították. A rendelkezésre álló nyersanyagok mennyiségének és minőségének szigorú szám-

bavételével elsősorban a kis- és közepkeresetű közönséget igyekeznek tartós minőségű és olcsó ruházati anyagokhoz hozzájuttatni. A textilgyárak már megkezdték a nyári típusanyagok gyártását s azok hamarosan megjelennek a forgalomban.

Paradicsomot kerítés vagy sodrony mellett is nevelhetünk

A paradicsom egyike a legjobban formázható zöldségféléknek. Jelentősége ennek különösen a kisebb házikertekben van, ahol a paradicsomnak éppen nagy térigénye miatt (1x1 m-re ültetjük) nehezebben szorítunk helyet. Ha a paradicsomot kerítés mellé ültetjük és nem bokrosan, hanem laposan formázzuk, úgy sok helyet takaríthatunk meg. Csakis délnek fekvő, jó napos kerítésoldal felel meg ennek a célnak. Előnye, hogy külön nem kell karózni és a termések tökéletesen, gyorsan érnek, színesek és édesek, mert nem bujhatnak el a lombok alatti árnyékban. A kerítés déli oldala mellett 1,2 m. távolságban fészkeket készítünk, melyeknek talaját jó érett trágyával megjavítjuk. A kiültetett és meg-

eredt palántákat két ép és fejlett levél felett visszacsipjük. Az előtörő hajtásokat, amint elérték a 20-25 cm hosszúságot, kétfelé szétkötözzük és hagyjuk továbbfejlődni; ha elérték 40-50 cm hosszúságot, úgy hajlítjuk és kötözzük függőlegesen felfelé, hogy a két hajtás között 60 cm távolság legyen. Így a kerítés felületén egyenletesen elosztva minden 60 cm-re egy függőleges paradicsom termőhajtásunk lesz. Minden más hajtást, melyek rendszerint a levelek eredési helyén indulnak ki, kicsipünk és a termőhajtásokat állandóan kötözzük. A laposan és nem bokrosan tartott töveken talán valamivel kevesebb paradicsom terem, de azok minősége tökéletesen kárpótol az esetleges hiányért. Ugyanoly-

nemcsak kerítés, de sodrony mellett is nevelhető paradicsom a kert bármely déli fekvésű napsütötte helyén.

Hussertés-tenyészkocákat osztanak ki kedvezményes áron

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter a hazai népiesség irányú hussertésállományunk minőségi színvonalának és termelőképességének emelése céljából a mezőgazdaság fejlesztésének nagyszabású programjában mintegy 1500 darab törzskönyvelt származású hussertés-tenyészkocának kedvezményes áron való kiosztását határozta el. Az akciót a vármegyei (kirendeltségi) gazdasági felügyelőségek illetőleg az erdélyi kirendeltség útján, a Hussertés-tenyésztők Országos Egyesületének közreműködésével bonyolítják le.

A szójabab termesztése kukorica között

A földművelésügyi miniszter a gazdasági felügyelőségekhez közzétett intézkedést, amelyben közölte, hogy nem tesz észrevételt az ellen, ha a szójabab termesztésére kötelezett gazdálkodók a szójabab és minden kilencedik sorába, vagy még ennél ritkábban kukoricát vetnek, illetve termelnek. Hangsúlyozza a körlevél, hogy a vonatkozó kormányrendelet alapján az ipari növényt a gazdálkodónak főterményként kell termesztene, tehát ez a szójabab köztesként való termesztését nem engedélyezi. Ezt a kedvezményt ebben az évben mintegy kísérletképpen adják meg a gazdáknak, abban a reményben, hogy a kukorica által adott árnyékoltság a magképzés idején megvédi a szójababot és a mag mennyiségére kedvező befolyással lesz. A kötelező termesztésbe csak azt a területet számítják be, ahol a gazdák a kukoricát a szójabab és minden kilencedik sorában vagy ennél még ritkább soraiban termesztik.

A rézmészpor ára

A közellátásügyi miniszter újra megállapította a rézmészpor legmagasabb viszonteladói és fogyasztói árát. A rendelet értelmében a rézmészpor legmagasabb fogyasztói ára forgalmi adóval együtt és csomagolási díjjal együtt kg-kint 1,30 pengő.

Valaki kopog az ablakon

A Délvidék regénye

70

— Mit szól ehhez, Maitland? Figyeljen csak!

— Döng — mondta Maitland. — Itt üres gödör van.

Bealings nagyot dobbantott nehéz csizmájával. Csakugyan, tompa döngés hallatszott.

Most már Maitlandot is elkapta a vadászat láza. Versengve ásták ketten a földet. Alig néhány ujjnyira megfeketült, korhadni kezdő tölgy fadszékákra akadtak. És mikor ezt félretették, vagy négy lábnyi mély, fekete üreg tátongott előttük.

— Régi kut — mondta Maitland kurtán. Meggyújtott egy gyufát és ledobta. — A törmelék meglehetősen feltöltötte, de azért még mindig vagy két embermagasságnyi mély. Régen nem használhatták.

— Gondolja? — kérdezte Bealings. — A nefeleics elég gyorsan kinő mindenütt, különösen, ha jó földet hordanak valahová. És nézze csak meg ennek a deszkának a szélét. Akasszunk föl, ha ezt nemrég kinem nyitották... Létrát ide és gyertyát! Lemegyek.

Pár pillanat alatt előkerült minden. Bealings beleállította a létrát a kutba és megindult lefelé.

— Vigyázzon, Bealings! — figyelmeztette Ker — gyújtsa meg a gyertyát és próbálja ki előbb a levegőt. Az ilyen régi kutak mélyén akad néha olyan gáz, ami nehezebb a levegőnél és még a rendőröket is megöli.

— Nem olyan mély ez a lyuk — hangzott fel tompán Bealings hangja. — Egy kicsit nehez a levegő az igaz. Kérem az ásót! A kut alján laza föld van, ami elég furcsa.

A bokrok közt gyors léptek hallatszottak.

Townsend jött vissza Blair kíséretében.

— Mi van itt?

— Egy régi kutat találtam, felügyelő ur — jelentette Bealings a lyuk mélyéből. — És talán majd lesz valami benne... óh!

Ker ott állt csöndesen, komor arccal, mint ha temetés lenne és szivarra gyujtott. A szivar kissé megreszkedett a fogai között, amint Bealings egyszerre csak megjelent a napvilágon, sáros, földes, rongyos férficipőt hozva magával.

Townsend is lelép az létrán és hamarosan napvilágra került a cipő párja is, valamint egy foszlányokra szakadt fekete szoknya és valami kabátfele. A szoknya zsebében kopott, ócska bõrpénztárca volt. Tartalmát kifordították. Egy félkoronás pénzdaráb... négy penny... és egy harmadosztályú jegy Londontól Paxtonig.

— Hm — csóválta a fejét Townsend. — Hogyan maradhatott nála ez a jegy?

— Paxtonban nem vigyáznak annyira az utasokra — mondta Bealings. — Akárki magával viszi a jegyét és nem törődik vele senki.

— Nos, ez mi? — kérdezte Townsend marógunnyal Maitlandtól. — A halott asszony ingóságai! — Majd Kerhez fordult: — van talán valami kétsége esetleg, Mr. Ker?

— Oh, nincs! — mondta Ker. — Ezen már, ugyebár, senki sem kételkedhetik. Ez egészen bizonyos, mi?

— Semmi sem bizonyos soha, a gyilkosságoknál sem — visszakovert Townsend csöndesebben.

— Ugy van! — helyeselt Ker. — Egyébként soha életemben nem láttam még, hogy ha-

sonlóan nehéz esetet ilyen gyöngyörösen, szinte parancsszóra ki leketett volna bogozni. De hát az ön találatkonysága bámulatos, kedves felügyelő ur. És ne feledjük el a derék és kitünő Bealings szorgalmát. Valóban, öröm nekem, régi szakmabelinek, hogy láthatom az önk munkáját... azaz öröm lenne, ha nem állnék olyan közel a vádlott sorsához, akit még mindig ártatlannak hiszek.

Townsend rámeredt.

— Még mindig?...

— Még mindig — ismételte Ker nyugodtan.

— Akkor, kedves uram, adja az ég, hogy ne kelljen ezt a reményt teljesen megölnöm! — mondta Townsend gyengéden. — El tudom képzelni, hogyan érezném magam az ön helyében.

Maitland még mindig a pénztárca tartalmát nézte. Magában dörmögött.

— Igen, ez az... a félkorona, amit a kocsmárosától kapott, hogy éjjeli szállást vegyen...

— És meg is kapta, de ingyen! — vágta rá Bealings. — Sam Durning tehát nem hazudott, mint ahogyan soha nem is hallottam még hazudni.

(Folytatjuk.)

Apróhirdetések

Különbeíratu uccabutorozott szoba kiadó. Thökölv ut 56. sz. a-3460

ELADÓ 13 éves jó származású kanca. Szent Korona utca 4. a-3442

Eladó 3 db. angol nyelvű. Zombor. Musso lini ut 22 szám alatt. a-3469-f

Peres örökségemet olcsón eladom. Cim a kiadóban. a-3470-1